

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Стенографски дневник

НА

103. заседание

Петък, 10 октомври 1947 г.

(Открито в 16 ч. 15 м.)

Председателствувал подпредседателят Атанас Драгиев. Секретар: Димитър Георгиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		2. За допълнение на чл. 1 от закона за уреждане някои	
Отп. и	545	финансови въпроси на общините. (Второ четене)	545
Законопроект	545	Говорил: м-р д-р Иван Стефанов	549
По дневния ред:		Дневен ред за следващото заседание	549
Законопроекти: 1. За търговските книги. (Второ четене)	545		

Председателствуваш Атанас Драгиев: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Анастас Петров, Анастасия Вълкова, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Асен Чапкънов, Асен Христов, Атанас Биволарски, Атанас Минков, Боню Пенчев, Борис Николов, Борис Тасков, Бочо Илиев, Васил Иванов, Васил Петков, Веселин Дашин, Вилда Василева, Вълчо Цанков, Ганчо Минев, Генчо Райков, Георги Божков, Георги Генев, Георги Костов, Георги Михайлов Добрев, Георги Малинов, Георги Босолов, Горан Ангелов, Груди Атанасов, Деню Попов, Димитър Райков, Димитър Чорбаджиев, Димитър Милков, Димитър Панайотов, Димитър Петров, Динчо Ферелиев, Диню Тодоров, Дойчо Чолаков, Драган Петров, Екатерина Аврамова, Емилия Живкова, Желязко Стефанов, Запрян Ташев, Иван Андреев, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Делев, Иван Бешев, Иван Наков, Йордан Петков, Йордан Попов, Йордан Костов, Кирил Пешев, Костадин Кожухаров, Костадин Диклиев, Крум Славов, Кръстю Стойчев, Кръстю Добрев, Любен Гумеров, Магда Димитрова, Макра Гюлева, Мария Шиварова, Мария Маринова, Мата Тюркеджиева, Недялка Душкова, Никола Минчев, Пело Пелозски, Петко Кунин, Петко Търпанов, Петър Бомбов, Петър Запрянов, Петър Йовчев, Петър Ковачев, д-р Петър Попасов, Сава Дълбоков, Слави Пушкарков, Сотир Колев, Стамо Костадинов, Станка Христова, Станю Василев, Стела Благоева, Стоичко Наков Рамков, Стойне Лисийски, Стойно Гяуров, Стою Нелелчев, Стоян Гюров, Стоян Попов, Стоян Павлов, Тано Цолов, Тодор Павлов, Тодор Янакиев, Христо Джонджоров, Цола Драгойчева, Юсеин Шолев, Юсеин Еминов, Яни Янев, Янко Димов, Янчо Георгиев и Янко Комитов)

Съобщавам на г-да народните представители, че председателството е разрешило отпусък на следните г-да народни представители: Ахмед Якубов — 1 ден, д-р Васил Ханджиев — 2 дена, Георги Михайлов Добрев — 2 дена, Георги Малинов — 1 ден, Димитър Петров — 1 ден, Ганчо Минев — 1 ден, Иван Бешев — 1 ден, Иван Наков — 1 ден, Исмаил Халилов — 1 ден, Станка Христова — 15 дни, Георги Даскалов — 1 ден, Кръстан Лашов — 2 дена и Нисим Исаков — 1 ден.

Постъпило е заявление от народния представител Георги Хайдутков, който иска 30 дни отпусък. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпусък, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е заявление от народния представител Евлогий Александров Величков, който иска 60 дни отпусък по болест. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпусък, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че от Министерството на правосъдието е постъпил законопроект за адвокатите.

Въпросният законопроект ще бъде вписан в дневния ред и поставен на разглеждане в едно от следните заседания.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за търговските книги.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Тодор Гичев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Комисията след като разгледа представения ви законопроект, направи известни изменения, които ще бъдат съобщени при четенето на текста. (Чете)

„ЗАКОН

за търговските книги.“

Председателствуваш Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава I

Кои са длъжни да водят търговски книги

Чл. 1. Задължени са да водят търговски книги по началата на двойното (системното) счетоводство:

а) командитните дружества, дружествата с ограничена отговорност, кооперативните сдружения и съюзи, акционерните дружества, местните клонове на чуждестранните акционерни дружества и командитните дружества с акции;

б) събирателните дружества и едноличните предприятия, които се занимават с индустрия или с търговия на едро, или на едро и дребно;

в) събирателните дружества и едноличните предприятия, занимаващи се с търговия на дребно, с занаяти или с полужанаяти, чистият годишен доход за изтеклата година на които, по смисъла на закона за данъка върху общия доход, надвишава 300.000 лв.;

г) всички стопански предприятия на държавата, общините, обществените учреждения и другите публично-правни тела, както и сесените предприятия, в които участвуват държавата, общините, обществените учреждения и другите публично-правни тела;

д) сдруженията и дружествата за взаимна застраховка.

Забележка. Освобождават се от задължението по настоящия член:

а) собствениците на моторни коли, които членуват в Съюза за товарен обществен превоз, и

б) търговците на едро и дребно, на които продажбите на едро са само от тютюнови изделия, доколкото чистият им годишен доход не надхвърля 300.000 лв.“

Председателствуваш Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава II

Какви търговски книги трябва да се водят

Чл. 2. Двойното (системното) счетоводство обхваща воденето на следните задължителни основни книги:

а) книга за инвентарите и балансите;

б) дневник или дневници и

в) главна книга; същата може да се води заедно с дневника в една обща дневник-главна книга.

Освен горните основни книги се водят задължително и спомагателни книги, установени с правилника за приложение на настоящия закон.“

Председателствуваш Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава III

ОСНОВНИ КНИГИ

1. Книга за инвентарите и балансите

Чл. 3. Инвентар е подробният опис на активите и пасивите, които предприятието има в даден момент. Отделните инвентарни пера се описват по вид, количество, цена и стойност.

Инвентарът се вписва задължително в книгата за инвентарите и балансите. Стопански предприятия, които притежават много голям брой имущества, могат да ги описват в отделни описи, които се прилагат към инвентара. Тия описи съставляват неразделна част от инвентара и подлежат на отделна заверка в сроковете, предвидени в чл. 22 от настоящия закон.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 4. Въз основа на инвентара се съставя балансът на предприятието.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 5. Инвентарът и балансът се съставят:

1. Първоначално — при откриване на предприятието (встъпителин инвентар и баланс);
2. В края на всяка година (годишен или приключителен инвентар и баланс) и
3. Извънредно:
 - а) в случай на смърт: на собственика при едноличните предприятия, на съдружник при събирателните дружества и на неограничено-отговорен съдружник при командитните дружества;
 - б) в случай на промяна в личния състав на събирателните и командитните дружества или при прехвърляне на активите и пасивите на предприятието върху други физически или юридически лица;
 - в) при сливане на предприятия;
 - г) при промяна в юридическата форма на предприятието;
 - д) при несъстоятелност;
 - е) при ликвидация;
 - ж) при искане на предпазен конкордат и
 - з) при други законни поводи.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 6. Годишният баланс се съставя въз основа на приключителния инвентар. За образец при съставянето му служат общите типови балансови схеми, предвидени в правилника за прилагане на настоящия закон.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 7. При съставяне на годишния баланс предприятията използват онези наименования от съответната обща типова балансова схема, които им са необходими. Перата в годишния баланс, които не са специално предвидени в съответната обща типова балансова схема, се вписват под най-близкото им по съдържание балансово наименование. Ако това е невъзможно, за тях се създават специални наименования.“

За отделните стопански браншове може да се изработят от Министерството на финансите специални типови балансови схеми — в рамките на общите такива.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 8. В инвентара активите се оценяват, както следва:

1. Недвижимите и движимите имущества поотделно — по тяхната първоначална коствена стойност. Последната се образува, като към покупната стойност се прибавят разходите по доставката и монтирането, ако се касае за машини, инсталации и пр., служещи като постоянно имущество.

Недвижимите и движимите имущества подлежат на амортизация във връзка с изхабяването им. От стойността на земята амортизация не се правят. Изключение се прави само за онези земи, които подлежат на субстанциално намаляване (мини, кариери и др.).

Забележка. Размерът на амортизацията в разните случаи, както и начините за нейното отчитане и осчетоводяване се определят в правилника за прилагане на настоящия закон.

2. Нематериалните ценности (правото на фирма, патенти, концесии и други, освен минните концесии) могат да фигурират в инвентара, ако за тяхното придобиване са изразходвани суми. Нематериалните ценности, вкл. учредителните разходи, се отписват ежегодно в размер до 1/5 част от първоначалната им сума.

3. Ценните книжа се оценяват: борсовите — по средния борсов курс на сключените сделки през последните три месеца на календарната година, а неборсовите — по средната пазарна цена за последните три месеца; ако обаче борсовата, респ. пазарната, цена е по-висока от коствемата — оценката става по последната. Ценните книжа, които нямат нито борсов курс, нито пазарна цена, се оценяват по цената, по която са били купени.

Министерството на финансите може да определя по-висока (но не и по-висока от номиналната стойност) оценка за някои видове ценни книжа. Тия оценки важат само за определяне на облагаемия доход и не се вземат пред вид при съставяне на баланса.

4. Стоките и материалите — по коствемата им стойност или по пазарната покупна (новодоставна) стойност, ако последната е по-ниска от коствемата.

За коствемата цена на наличните в края на годината стоки и материали се взема онази на последните доставки, респективно окончателната коствема стойност на последните произведени стоки, взети по обратен хронологически ред, докато се попълни наличното количество.

5. Вземанията се записват с реализуемата им стойност (включваща лихвите при вземанията по лихвени сметки): сигурните с пълната им стойност; несъбираемите се отписват изцяло, като се упоменават само за сведение; съмнителните вземания се записват по пълната им стойност, като с размера на вероятната загуба при всяко от тях се прави корективно записване в пасива.

6. Активите в чужда валута — по курса на Българската народна банка „купува“ или по коствемия им курс, ако той е по-нисък от курса на Българската народна банка, като курсът във всички случаи се разбира включително на Българската народна банка.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 9. В извънредните инвентари, които се съставят при ликвидация, несъстоятелност и искане за предпазен конкордат, имуществота се оценяват по тяхната осъществима (реализуема) стойност.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 10. В инвентара дълговете се оценяват както следва:

1. Дълговете в местна валута — по пълната им стойност, вкл. лихвите при лихвоносните дългове, ипотечните и облигационни дългове — по действителната стойност, която имат на балансовата дата.

2. Задълженията в чужда валута — по курса на Българската народна банка „продава“ или по коствемия им курс, ако той е по-висок от курса на Българската народна банка, като курсът във всички случаи се разбира включително премията на Българската народна банка.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 11. В книгата за инвентарите и балансите, непосредствено след годишния инвентар и годишния баланс, се вписва и годишната равностетка за загубите и печалбите.“

За образец при съставяне на годишната равностетка за загубите и печалбите служи съответната обща типова схема, предвидена в правилника за прилагане на настоящия закон.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 12. Инвентарът, балансът и годишната равностетка за загубите и печалбите трябва да бъдат подписани от лицата, които представляват предприятието:

1. В едноличните предприятия и в събирателните дружества — от собствениците.
2. В командитните без акции дружества — от неограничено-отговорните съдружници.
3. В дружествата с ограничена отговорност — от управителите.
4. В акционерните и в командитно-акционерните дружества, както и в кооперативните сдружения — от управителния съвет.
5. В кооперативните съюзи и централи — от управителния съвет или само от постоянното присъствие.
6. В стопанските предприятия на държавата, общините, обществените учреждения и другите публично-правни тела, както и в смесените предприятия — от законоустановената управа и от директора на предприятието.

Освен това, във всички случаи инвентарът, балансът и годишната равностметка за загубите и печалбите трябва да бъдат подписани и от счетоводителя, както и от експерт-счетоводителя, ако предприятието се контролира от такъв, съгласно закона за инстита за заклетите експерт-счетоводители.

При ликвидация и несъстоятелност инвентарът и балансът се подписват от ликвидатора, респ. синдика.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„2. Дневник

Чл. 13. В дневника се записват последователно и своевременно въз основа на оправдателни документи всички операции, които предизвикват пряко или косвено промени в имущественото състояние на предприятието, а също и корективните пера, условните активи и пасиви и чуждите имущества (статистически пера).

Дневникът или дневниците, както и дневник-главната книга, може да се водят на отделни листове, които се подвързват и номерират за периоди от месец или три месеца, като най-късно 45 дни след изтичането на всеки период се представят на съответния нотариус или околийски съдия за заверка.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 14. Счита се, че записването в дневника, както и в останалите търговски книги, е извършено своевременно, ако е било направено не по-късно 30 дни след извършване на операцията.

Този срок не важи само за касовите книги (на всички предприятия) и за книгите, в които се записват купените материали и продадените фабрикати (в промишлените предприятия); в тия книги записванията се правят задължително в деня на извършване на операцията, даже и ако трябва да предшествуват съответните основни записвания в дневника и в главната книга.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„3. Главна книга

Чл. 15. В главната книга се откриват сметки за отделните части на активи и пасиви, вкл. корективните пера (балансови сметки), за провеждане на калкулациите (Калкулационни сметки), за отделните видове резултати (резултатни сметки), за условните активи и пасиви и за чуждите имущества (статистически сметки).

Записванията в главната книга стават въз основа на данните от Дневника, респ. дневниците.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 16. Наименованията на сметките в главната книга трябва да са ясни и да отговарят на тяхното съдържание. Използването на една сметка вместо други и обединяването на разнороден материал в една и същи сметки е забранено.

Наименованията на сметките в главната книга се определят от общите типове сметкопланове, предвидени в правилника за прилагане на настоящия закон.

За отделните стопански браншове може да се изработят от Министерството на финансите специални типови сметкопланове — в рамките на общите такива.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава IV

Спомагателни книги

Чл. 17. Спомагателните книги са в пълна счетоводна връзка с основните книги. Те се откриват в помощ на сметките от главната книга, могат да се водят на отделни листове и имат за цел да разчленяват и поясняват данните на сметките от главната книга.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава V

Водене, регистриране, заверка и пазене на търговските книги

Чл. 18. Всяко стопанско предприятие, което по смисъла на настоящия закон е длъжно да води търговски книги, трябва да заведе книгите си най-късно 30 дни след датата на основаването му,

Събирателните дружества и едноличните предприятия за търговия или занаяти, на които чистият годишен доход за изтеклата календарна година, изчислен по правилата на закона за данъка върху общия доход, надхвърля 300.000 лв., са задължени да заведат търговски книги от началото на месеца, следващ месеца, в който е получено съобщение за решението на първоначалната комисия, а ако последното е обжалвано — след решението на контролната комисия.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 19. Основните книги съответно номерирани и провървени, се регистрират, преди да започне употребяването им, при нотариуса, респ. околийския съдия.

Освобождават се от регистриране дневникът или дневниците, както и дневник-главната книга, които се водят на отделни листове съгласно алинея втора на чл. 13.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 20. Всички книги, упоменати в настоящия закон и в правилника за прилагането му, се водят на български език.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 21. Записванията в книгите трябва да се извършват непрекъснато, без да се оставят празни страници и редове. Не се допуска писане между редовете, зачертаване, търкане, изтриване и прибавки в текстовете и цифрите.

Поправянето на грешките се извършва с друго по цвят мастило, и то така, щото написаното по-рано да може да се чете. Поправките на грешки се заверяват от счетоводителя.

Длъжностните лица в предприятието, както и всички подотчетни нему лица, които участвуват в дейности, подлежащи на счетоводно отчитане, са длъжни да снабдяват счетоводството своевременно и пълно с необходимите данни.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 22. Не по-късно от три месеца след изтичане на календарната година, книгата за инвентарите и балансите и дневникът, съответно дневниците, трябва да бъдат представени на нотариуса, респ. околийския съдия, за заверка. За акционерните и командитно-акционерните дружества, кооперативните сдружения и дружествата с ограничена отговорност този срок е един месец след общото годишно събрание.

Нотариусът води регистър по партиди, откривани на име на всеки задължен да води търговски книги, в които отбелязва кога, какви и в колко екземпляра са представените и заверени книги.

Листовете за годишното приключване се заверяват от нотариуса или от околийския съдия едновременно с заверката на книгата за инвентарите и балансите и дневника в срока, предвиден за тях.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

Чл. 23. Предприятията и лицата, които са длъжни да водят книги по настоящия закон, както и ония, които водят доброволно такива, са длъжни да пазят същите в продължение на 10 години от датата на последното вписване в тях. Изходящата и входяща кореспонденция, и всички други книги, създаващи права и задължения се пазят също 10 години от датата, която носят.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава VI

Доказателствена сила на търговските книги

Чл. 24. Надлежно регистрираните, редовно водените и заверени търговски книги съставляват достоверно доказателство при спорове по данъчни облагания и пред съдилищата.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 25. Доказателствената сила на спомагателните книги, задължителни или не, се признава само тогава, когато тези книги се намират в пълна счетоводна връзка с редовно водените основни книги.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 26. Нередовно водените търговски книги нямат доказателствена сила.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 27. Търговските книги може да бъдат сметнати за недостатъчни при облагането, ако се констатира някои от следните нередовности:

1. Непривършване или неприключване на книгите или сметките респ. липса на баланс и равностетка за загубите и печалбите;
2. Несходство и липса на връзка между отделните книги и между книгите (основни и спомагателни) — от една страна и документите — от друга;
3. Незаписване в отделни сметки разходите (загубите), неотнасящи се до дейността на предприятието;
4. Смесване разходите по поддържане на предприятието с тия за домашни нужди и
5. Ако разходите не са документирани.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава VII

Наказателни разпоредения

Чл. 28. Който не регистрира, не води, не завери (последното само за книгите, за които задължително се иска заверка), или не представи за проверка задължителните по настоящия закон, и правилника за прилагането му книги или само някои от тях, или пък не извършва своевременно записванията и задължителните книги, се наказва с глоба от 2.000 до 100.000 лв.

За глобата отговарят солидарно предприятието и неговите ръководители.

При повторение на същото нарушение наложената по-рано глоба се удвоява.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 29. За нарушение на чл. 23 от настоящия закон се налага глоба от 10.000 до 100.000 лв. Ако нарушението е извършено с цел да се ошетят кредиторите или интересите на публично-правните тела, глобата е от 20.000 до 200.000 лв., като отговорните физически лица — извършители и съучастници, се наказват и с тъмничен затвор, независимо от предвидените наказания в наказателните закони.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 30. За записване фиктивни приходи и разходи, за неписване постъпващи ценности, за откриване фиктивни дебиторни и кредиторни сметки, за неписване на гаранционни задължения, за неправилно събиране на сборовете, за направени неверни преноси, за унищожаване или прибавяне на листове по книгите, както и за направено с користна цел унищожение или прибавяне листове при книгите, които се водят на листове, за неспазване нормите за оценките, предвидени в членове 8 и 10, за всички неистински записвания по книгите, както и за неправилните вписвания, целящи невярно изразяване на имущественото състояние или прикриване на злоупотреби, виновните се наказват с тъмничен затвор и глоба от 20.000 до 200.000 лв., ако деянието не подложи на по-тежко наказание.“

Ако горните деяния са извършени по непредпазливост, наказанието е глоба от 5.000 до 50.000 лв.

На същите наказания подлежат и лицата, които не изпълняват разпореденията на чл. 21, алинея трета.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 31. За несъставяне на баланс и равностетка за загубите и печалбите, съгласно типовите схеми и за влягане на чуждо съдържание под съответните наименования в баланса, в равностетката

за загубите и печалбите, и в съответните сметки в главната книга, както и за неуприлагане в главната книга на наименованията, предвидени в сметкоплановете, глобата е от 5.000 до 100.000 лв.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 32. За водене на втори търговски книги с цел за укриване печалби или загуби виновните се наказват с тъмничен затвор и глоба от 100.000 до 1.000.000 лв.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 33. Който съзнателно липси счетоводителя от възможност да изпълни някое свое задължение по настоящия закон и с това причини или може да причини вреда или незаконна облага на трети лица, се наказва с глоба от 20.000 до 100.000 лв., независимо от отговорността му по други закони.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 34. Лицата, на които е възложено да регистрират, заверяват или преглеждат търговски книги, се наказват с глоба от 2.000 до 100.000 лв., ако разгласяват сведения от тези книги.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 35. Нарушенията и престъпленията по настоящия закон се установяват задължително от длъжностните лица при държавните, държавно-автономните, автономните, общинските и обществените учреждения при изпълнение на служебните им длъжности, с акт, подписан от съставителя и поне от един свидетел.“

За съзнателно несъставяне на актове във връзка с нарушение на постановленията на настоящия закон, виновните контролни органи се наказват с глоба от 2.000 до 100.000 лв., независимо от отговорността им по други закони.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 36. За случаите в настоящия закон, за които се предвижда наказание само глоба, последната се налага с постановление на първоначалната комисия, предвидена в закона за данъка върху общия доход, въз основа на съставените актове. Постановленията подлежат на обжалване по реда, предвиден в книга VI, глава V, от закона за наказателното съдопроизводство.“

Наказателните постановления, с които се налага глоба от 5.000 лв. включително, не подлежат на обжалване.

Глобите се събират по реда, предвиден в закона за събиране на преките данъци.

За случаите, за които се предвижда наказание тъмничен затвор, актовете се изпращат на прокурора.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 36, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 37. Нарушенията по настоящия закон се покриват с давност след изтичане на 5 години от извършването им, а престъпленията — след изтичането на десет години.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 37, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Глава VIII

Преходни и общи разпоредения

Чл. 38. Стопанските предприятия, които настоящият закон поставя в задължение да водят търговски книги, са длъжни да регистрират и завеждат такива от 1. I. 1948 г.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 38, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 39. Министерството на финансите ще изработи, съвместно с Института на заклетите експерт-счетоводители и Върховния стопански съвет, правилник за прилагане на настоящия закон. Правилникът ще влезе в сила след одобряването от министъра на финансите и обнародването му в „Държавен вестник“.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 39, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): (Чете)

„Чл. 40. Настоящият закон влиза в сила от 1 януари 1948 г. и вменя наредбата-закон за търговските книги, заедно с правилника за прилагането ѝ, правилника за съставяне „Равносметката“ и на сметката „Загуби и печалби“, съгласно чл. 207, алинея последна, на търговския закон, както и всички други закони, правилници и нареддания, които му противоречат.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 40, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за допълнение на чл. 1 от закона за уреждане някои финансови въпроси на общините.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Докладчик Тодор Гичев (к): Комисията се занима с този законопроект и му даде една нова редакция, която ще ви прочета. (Чете)

„ЗАКОН

за отнемане на чл. 1 от закона за уреждане някои финансови въпроси на общините.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Гичев (к): Законът получава следната редакция: (Чете)

„Параграф единствен. Чл. 1 от закона за уреждане някои финансови въпроси на общините се отменя.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни представителки! Както виждате, представеният законопроект в новата редакция се свежда до отменяване на чл. 1 от закона за финансово облекчение на общините. Първоначалната редакция се отнасяше само до определен вид облагания, които се предвиждаха със споменатия закон за облекчение на общините, а в новата редакция се разширява за всички. И това е правилно.

Недоразумението с първоначалната редакция дойде оттам, че в Министерството на финансите имаше постъпило изложение само от един бранш — на маслостроителите. Междувременно се създаде и Главна дирекция на цените при Върховния стопански съвет и се оказа, че там са депозирани такива изложения и от други засегнати браншове, какъвто е оризариите и други някои. И затова по същите съображения, по които искаме да изменим закона по отношение на маслостроителите, се наложи да го изменим и по отношение на другите засегнати браншове. Несъмнено, само за съжаление е това, че трябва така скоро да се изменя едно законоположение. Но с предстоящата реформа в тази област бюджетите на общините да бъдат прехвърлени към Министерството на финансите, ще се постави ръководството на цялото финансово стопанство в един ръце и такива недоразумения няма вече да се случват.

Исках да дам тия обяснения и да помоля да се гласува новата редакция на параграф единствен на този законопроект.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с параграф единствен, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред на днешното заседание на Великото народно събрание е изчерпан.

Следното заседание ще се състои във вторник, 14 октомври, при следния дневен ред, предложен от председателството:

1. Одобрене предложението за одобрение 60. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 септември 1947 г. протокол № 137 — относно отпускането на пострадалите над 50% от градушка крайно бедстващи стопани от тютюно-производителните райони специално безлихвени заеми от Б. з. к. банка под гаранция на държавата.

2. Първо четене на законопроекта за адвокатите.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с предложения дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Обявявам заседанието за закрито.

(Закрито в 16 ч. 55 м.)

Подпредседател: (п) АТАНАС ДРАГИЕВ

Секретар: (п) ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ

Началник на Стенографското отделение: (п) ТОДОР АНГЕЛИЕВ